

Број: 01/5-05-1-50/15

Сарајево, 25. 2. 2015. године

ИНФОРМАЦИЈА

о одржаној презентацији о теми:

**„Станје интеграција Босне и Херцеговине с Европском унијом на подручју енергетике“,
Сарајево, 25. 2. 2015. године
(Плава дворана, 15.40 сати)**

На иницијативу директора Тајништва Енергетске заједнице, у организацији Повјеренства за промет и веже Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, у Сарајеву је 25. 2. 2015. одржана презентација о теми: „Станје интеграција Босне и Херцеговине с Европском унијом на подручју енергетике“.

Презентација је организирана за чланове Повјеренства за промет и веже Заступничког дома, као и за заступнике и изасланике у Парламентарној скупштини БиХ заинтересирани за ову тему.

Презентацији су били назоћни чланови Парламентарне скупштине БиХ: Момчило Новаковић, Менсира Бегановић, Мирсад Ђонлагић, Ханка Вајзовић, Сеад Кадич, Сташа Кошарач, Шемсудин Мехмедовић и Фехим Шкалјић.

У име Тајништва Енергетске заједнице, били су назоћни Јанез Кopaч, директор, и Барбара Јоксова, службеница за комуникације.

Презентацији су такође били назоћни: Никола Пејић, предсједатељ, Мирсад Салкић и Милорад Тушевљак, чланови Државног регулаторног повјеренства за електричну енергију (DERK), Јосип Долић, директор Независног оператора система (NOS), Ђулизара Хаджимустафић, предсједница, Сanela Покрајчић и Ристо Мандрапа, чланови Регулаторног повјеренства за енергију у Федерацији БиХ (FERK), Небојша Сушић, водитељ Сектора за дозволе у Регулаторној комисији за енергетику Републике Српске (RERS), Миле Срдановић, замјеник рavnатељa Института за мјеритељство БиХ, Мате Бандур, савјетник предсједатељa Вјећа министара БиХ, Слободанка Милашиновић, тајница, и Един Заметица, савјетник у Државном регулаторном повјеренству за електричну енергију (DERK), Огњен Марковић, директор пројекта USAID-REAP, Есад Маврић, пројектни менаџер у Вјећу Европе, и Амила Ибричевић, политичка савјетница у Delegацији Европске уније у Босни и Херцеговини.

Prezentaciju je pratio veliki broj predstavnika elektroničkih i pisanih medija.

Nakon pozdravnog govora i uvodnog obraćanja Momčila Novakovića, predsjedatelja Povjerenstva za promet i veze Zastupničkog doma, uslijedila je prezentacija direktora Tajništva Energetske zajednice.

Janez Kopač u uvodnom je dijelu prezentacije iznio osnovne informacije o uspostavi, zemljama članicama i institucionalnoj strukturi Energetske zajednice.

Glavni cilj postavljen prilikom osnivanja Energetske zajednice bio je u zemljama koje su u susjedstvu Europske uspostaviti isti pravni okvir iz područja energetike unije kao u EU, radi osiguranja dobrog pravnog okvira za privlačenje ulaganja.

Pristupanjem Energetskoj zajednici zemlje članice obvezale su se na preuzimanje pravnog okvira EU iz područja energetike u nacionalna zakonodavstva.

Izložio je pravni okvir Energetske zajednice i ukazao na najvažnije propise (Energetska statistika, Direktiva o obnovljivim izvorima energije, Treći paket o struji i o plinu, Direktiva o velikim ložištima, Direktiva o sumporu u gorivu, Energetska učinkovitost i Rezerve nafte), te dao pregled rokova za njihovo preuzimanje.

Istaknuo je da Tajništvo Energetske zajednice priprema izvješće o preuzimanju obveza proizašlih iz Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, te da svake jeseni predstavlja izvješće parlamentima zemalja članica Energetske zajednice. Napomenuo je da je pomjeren prvobitni termin predstavljanja izvješća za Bosnu i Hercegovinu (rujan 2014.) zbog provođenja Općih izbora 2014. godine.

Naveo je zaključke iz Izvješća o ispunjenju obveza po pojedinim područjima (električna energija, plin, obnovljivi izvori energije, energetska učinkovitost, okoliš) s prioritetima i preporukama.

Za prioritete Bosne i Hercegovine u idućem razdoblju naveo je preuzimanje odredaba Trećeg energetskog paketa i njihovu provedbu u praksi, ustrojavanje veleprodajnog tržišta električne energije na državnoj razini, ustrojavanje tržišta balansne energije i uspostavu balansne odgovornosti, uspostavu burze električne energije za trgovinu dan unaprijed, pravno razdvajanje funkcija distribucije od opskrbe i deregulaciju cijena proizvodnje električne energije.

U vezi s preuzimanjem pojedinih odredaba Drugog i Trećeg energetskog paketa iz područja električne energije, Bosna i Hercegovina je u dobrom položaju u odnosu na ostale zemlje članice Energetske zajednice, ali je problem u njihovoj provedbi u praksi.

Istaknuo je kako je Ministarsko vijeće Energetske zajednice u rujnu 2014. godine po drugi puta osudilo Bosnu i Hercegovinu zbog ozbiljnog kršenja obveza iz Ugovora o uspostavi Energetske zajednice. S obzirom na mogućnost uvođenja sankcija, Tajništvo Energetske zajednice pozvano je da pomogne Bosni i Hercegovini u pripremi zakona o plinu. Tekst zakona je pripremljen, dostavljen u Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, ali nije upućen u daljnju proceduru za njegovo usvajanje.

Bosna i Hercegovina je u najlošijem položaju u odnosu na ostale zemlje članice Energetske zajednice po pitanju preuzimanja odredaba pravne stečevine iz područja plina.

Direktivom o obnovljivim izvorima energije predviđene su velike obveze za Bosnu i Hercegovinu do 2020. godine. Zakoni o obnovljivim izvorima energije usvojeni su u oba

entiteta, ali nije donesen nacionalni akcijski plan za obnovljive izvore energije (rok je bio do 30. 6. 2013.), tako da je pokrenut prekršajni postupak i zbog neispunjavanje te obveze.

Naveo je i tri direktive iz područja energetske učinkovitosti koje Bosna i Hercegovina mora preuzeti (Direktiva o energetske učinkovitosti i energetskim uslugama, Direktiva o energetskim svojstvima zgrada, Direktiva o označavanju proizvoda u vezi s energijom), te dao pregled stanja u pogledu preuzimanja navedenih direktiva na razini Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Napomenuo je kako Bosna i Hercegovina ne poštuje Direktivu o sadržaju sumpora u gorivu, te je pokrenut postupak i zbog kršenja tih obveza.

Također je istaknuo kako će obveze iz Direktive o velikim postrojenjima za izgaranje biti veliki izazov za Bosnu i Hercegovinu, te da je rok za dostavu nacionalnog plana za smanjenje emisije do kraja 2015. godine.

Na kraju uvodnog izlaganja g. Kopač se zahvalio nazočnima i zamolio za pomoć i podršku u preuzimanju obveza Bosne i Hercegovine prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice.

Momčilo Novaković zahvalio se g. Kopaču na uvodnome dijelu prezentacije te otvorio drugi dio prezentacije, pitanja i raspravu.

Mirsad Salkić konstatirao je da su na razini entiteta pripremljeni zakoni iz područja plina, ali nema dokumenta kojima se određuje nadležnost u ovome području, sugerirajući Tajništvu Energetske zajednice da to treba imati u vidu prilikom ocjenjivanja zakonodavstva iz područja plina.

Istaknuo je kako je Bosna i Hercegovina u razdoblju od 2002. do 2003. godine bila daleko ispred zemalja regije u pogledu preuzimanja obveza iz Drugog energetskeg paketa, ali skoro ništa nije učinjeno u pogledu obveza iz Trećeg energetskeg paketa.

Vezano uz pet prioriteta navedenih u prezentaciji, konstatirao je da su neki od njih već ispunjeni (npr. deregulacija cijena proizvodnje), a radi se na realiziranju preostalih.

Postavio je pitanje uspostave burze električne energije, odnosno mora li u svakoj državi postojati burza ili se može uspostaviti burza koja će biti otvorena u Srbiji ili u nekoj drugoj zemlji.

Prije nego što je dao riječ g. Kopaču, Momčilo Novaković podsjetio je da još nije završeno formiranje novog saziva Vijeća ministara BiH, Vlade Federacije BiH, kao i Povjerenstva za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda, ali će informacija o prezentaciji biti dostavljena nadležnim institucijama kako bi se, na osnovi iznesene prezentacije i vođene rasprave, mogli izdvojiti određeni zaključci i zadatci.

Janez Kopač suglasio se s tvrdnjom g. Salkića da je Bosna i Hercegovina prije deset godina bila pionir u pojedinim reformama iz područja električne energije, ali su je vremenom prestigle sve zemlje iz okruženja.

Burza električne energije za trgovinu dan unaprijed ne mora biti uspostavljena na razini države, a zbog malih tržišta, bilo bi učinkovitije uspostaviti regionalnu burzu.

Dulizara Hadžimustafić istaknula je da je u Federaciji BiH 2013. godine donesen Zakon o električnoj energiji, kojim je obuhvaćen veliki broj direktiva iz Trećeg energetskeg paketa. Na temelju tog zakona FERK je prerastao iz regulatornog povjerenstva za električnu energiju u regulatorno povjerenstvo za energiju, te je donesen novi Statut FERK-a radi dobivanja i nekih drugih nadležnosti predviđenih drugim zakonima (Zakon o nafti, Zakon o plinu). Također su na temelju tog zakona izrađene privremene smjernice za elektroenergetsku politiku u Federaciji BiH. Rekla je da je FERK donio niz podzakonskih akata, zaključivši kako je mnogo toga učinjeno u Federaciji BiH u odnosu na proteklo razdoblje.

Fehim Škaljić osvrnuo se na bit uloge Energetske zajednice i potreba Bosne i Hercegovine, te da se tomu mora posvetiti pozornost kako bi se mogli sagledati prioriteta po njihovoj važnosti.

Naglasio je da zakoni ne moraju dolaziti u parlamentarnu proceduru samo putem ministarstava i mogu se prezentirati zastupnicima i radnim tijelima kao ovlaštenim predlagateljima zakona.

Istaknuo je značaj otvorenosti tržišta električne energije, jer konkurencija u pogledu ponude omogućuje dolazak do realne cijene i sigurne opskrbe.

Za razvoj Bosne i Hercegovine potrebno je racionalno i učinkovito upravljati energetskeim resursima, omogućavati transparentan pristup i njihovo korištenje, što će osigurati i ulaganja. Da bi se to moglo realizirati, potreban je funkcionalan mehanizam koordinacije svih razina zakonodavne vlasti.

Ukazao je na značaj praktičnijeg upoznavanja javnosti sa zadatcima iz područja energetike koji nas očekuju, ta da Povjerenstvo za promet i veze treba biti otvoreno za sve inicijative, javne rasprave i stručne diskusije sa zainteresiranim organizacijama.

Janez Kopač podržao je iznesene stavove g. Škaljića. Naglasio je ulogu parlamenta i za primjer suradnje s parlamentom naveo preuzimanje odredaba Drugog energetskeg paketa u Ukrajini, pri čemu je Tajništvo Energetske zajednice izravno surađivalo s članovima parlamenta na izradi zakona.

Momčilo Novaković istaknuo je složeno uređenje Bosne i Hercegovine, pa bi suradnja s parlamentom podrazumijevala poštivanje nadležnosti, odnosno usuglašavanje s entitetima. Za primjer kompromisa između nadležnosti entiteta i države naveo je DERK, koji sasvim dobro funkcionira u praksi.

Kako nije bilo drugih pitanja, Momčilo Novaković zahvalio se svim sudionicima i g. Kopaču na prezentaciji, te obavijestio nazočne da će Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH dostaviti informaciju o prezentaciji svim pozvanim institucijama.

Prezentacija je završena u 16.55 sati.

U privitku Informacije je prezentacija g. Janeza Kopača.

Predsjedatelj
Povjerenstva za promet i veze
Momčilo Novaković